

Lekce 16

Fokalizující konverze

Jako préteritum, tak i fokalizující konverze tvoří úplnou větu. Čtenáři říká, že konvertovaná věta obsahuje (někde) zvláštní/specifický zájem, který by měl čtenář vybrat a zdůraznit.

$\bar{\mu}\bar{\pi}\bar{\epsilon}\bar{-}\mu\bar{o}\bar{\gamma}$ $\alpha\lambda\lambda\alpha$ $\epsilon\bar{\varsigma}\bar{-}\bar{\nu}\bar{\kappa}\bar{o}\bar{\tau}\bar{\kappa}$

ona neumřela; *spíš ona spí*

Její použití je tak rétorickou strategií – je to druh ne-velmi-specifického stupně vedení čtenáře – a tak se typicky vyskytuje v literárních spisech, ale ne v privátních listech a obchodních dokumentech.

Fokalizující konvertory

Fokalizace je značena následujícími konvertory:

konverzní základ	$\epsilon\rho\epsilon\bar{-}$, $\epsilon\bar{=}$
větní konvertor	$\bar{\nu}\bar{\tau}\bar{-}$ před minulým časem
	$\epsilon\bar{-}$ před jiným větním typem
	$\epsilon\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{-}$ tvořící některé negace

$\epsilon\rho\epsilon\bar{-}$, $\epsilon\bar{=}$ a $\epsilon\bar{-}$ jsou také cirkumstanciální konvertory a $\bar{\nu}\bar{\tau}\bar{-}$ je také fakultativní způsob psaní relativního konvertoru $\epsilon\bar{\nu}\bar{\tau}\bar{-}$.

Fokalizující konverze se tvoří stejným způsobem jako préteritum. (Existuje fokalizující konverze préterita.)

ερε-πρωμε σωτῆ̄

εϛ-σωτῆ̄

ἡ̄τ-αϛ-σωτῆ̄

ε-φλαϛ-σωτῆ̄

ε-ναανοϙ-ϛ

ε-οϙἡ̄-[∅]ρωμε σωτῆ̄

ε-μἡ̄-[∅]ρωμε σωτῆ̄

ε-νεϛ-σωτῆ̄

atd.¹

Negace přidává **αν** po predikátu (neplatí pro οϙἡ̄-/μἡ̄-)

ερε-πρωμε σωτῆ̄ **αν**

εϛ-σωτῆ̄ **αν**

ἡ̄τ-αϛ-σωτῆ̄ **αν** (sic)

ε-φλαϛ-σωτῆ̄ **αν**

Fakultativně durativ může být negován prostřednictvím ἡ̄-...**αν** a μἡ̄-...**αν** s ἡ̄- nebo ἡ̄η̄- prefigovaným ke konverznímu základu.

ερε-πρωμε σωτῆ̄ **αν** a ἡ̄(η̄)-ερε-πρωμε σωτῆ̄ **αν**

εϛ-σωτῆ̄ **αν** a ἡ̄(η̄)-εϛ-σωτῆ̄ **αν**

Ke konverzi věty tvořené a οϙἡ̄- je možné nahradit οϙἡ̄- přednominálním základem

ερε-:

οϙἡ̄-[∅]ρωμε σωτῆ̄

ερε-[∅]ρωμε σωτῆ̄

¹ Neexistuje žádná fokalizující konverze nominální věty. Z non-durativních konjugací pouze minulý čas a aorist mají fokalizující konverzi. Ve starých rukopisech konvertor ἡ̄τ- se někdy chybně píše εντ-.

Konjugace konverzního základu ερε-, ε=:

ει-	εν-
εκ-	ετετην-
ερε-	
εφ-	εγ-
εσ-	

ερε-πινουτε

Význam fokalizující konverze

Fokalizující konvertor signalizuje, že čtenář by se měl rozhodnout pro pochopení nějaké části konvertované věty jako „středu/centra zájmu//ohniska“ („focal point“) – tj. bodu zvláštního důrazu nebo pozornosti.

Avšak konverze neříká, kde je ohnisko umístěno. Téměř jakákoliv část řeči může být vybrána jako ohnisko. A proto výběr ohniska musí být učiněn čtenářem se zřetelem na celkový tok argumentu na té stránce textu. Dokonce, i když se tok myšlenek zdá být jasný, lze ospravedlnit několik různých provedení fokalizující konverze.

Podívejme se na několik příkladů fokalizujících konverzí zasazených do kontextu, abychom porozuměli, jak může být výběr ohniska naznačen okolním textem. Autorův [B. Layton] vlastní výběr bude uveden v poznámce pod čárou. Pasáže jsou zhuštěny.

i. Když ještě byla tma, šla Marie Magdalská k hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen. Běžela k Šimonu Petrovi a k jinému učedníkovi; šli k hrobu. Ten druhý učedník vešel dovnitř, spatřil vše a uvěřil. Ale Marie stála venku před hrobem a plakala. Obrátila se a spatřila za sebou Ježíše. Ježíš jí řekl: „Marie!“ Zvolala: „Rabbuni“. Marie Magdalská šla k učedníkům a oznámila jim: „Viděla jsem Pána a

toto mi řekl.“ Večer, ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se a řekl: „Pokoj vám.“ Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize. **ΜΗΝΕΑ-ΝΑΪ ΟΝ Α-ΤΙΣ ΟΥΟΝΖ-ΤΙ Ε-ΝΕΦΜΑΘΗΤΗΣ ΖΙΧΝ-ΤΕΘΑΛΑССΑ Ν-ΤΙΒΕΡΙΑΣ. ΝΤ-ΑΦ-ΟΥΟΝΖ-ΤΙ ΔΕ ΕΒΟΛ ΝΤΕΙΖΕ.** (Potom se Ježíš opět zjevil učedníkům u jezera Tiberiadského. Zjevil se takto:)² Byli spolu. Šimon Petr jim řekl: „Jdu lovit ryby.“ Šli a vstoupili na loď. Když začalo svítat, stál Ježíš na břehu, ale učedníci nevěděli, že je to on. Ježíš jim řekl: „Nemáte něco k jídlu?“ (Jn 20,1-21,5)

ii. (Z listu, který Pavel píše do Korintu.) Vždyť kdo ve vytržení mluví jazyky, nemluví k lidem, nýbrž k Bohu, a nikdo mu nerozumí. Kdo ve vytržení mluví jazyky, mluví k svému užitku, ale kdo mluví prorocky, mluví k užitku církve. Vždyť kdybych k vám, bratří, přišel a mluvil jazyky, jaký prospěch byste z toho měli? Je to jako s hudebními nástroji: kdyby polnice vydala neurčitý zvuk, kdo by se připravoval k bitvě? Tak i vy: Jestliže ve vytržení nepromluvíte jasné slovo, jak se má poznat, co bylo řečeno? Kdyby se celá církev sešla ve shromáždění a všichni by mluvili ve vytržení, a přišli by tam lidé nezasvěcení a nevěřící, cožpak neřeknou, že **ΕΤΕΤΝ-ΛΟΒΕ**† (blázníte)³? Budou-li všichni mluvit prorocky a přijde tam člověk nevěřící nebo nezasvěcený, bude vším, co slyší, souzen a usvědčován. (1Kor 14,2-24)

iii. Jan odpověděl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. On musí růst, já však se menšit. Kdo přichází shůry, je nade všecky. Kdo pochází ze země, náleží zemi **ΑΥΩ ΕΦ-ΨΑΧΕ ΕΒΟΛ ΖΜ-ΠΚΑΖ** (a mluví o pozemských věcech)⁴. Kdo přichází z nebe je nade všecky, svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale jeho svědectví nikdo nepřijímá. Kdo však jeho svědectví přijal, potvrdil tím, že Bůh je pravdivý. Ten, koho poslal Bůh, **ΕΦ-ΧΩ Ν-ΝΨΑΧΕ Μ-ΠΝΟΥΤΕ** (mluví slova Boží). **Ν-ΕΡΕ-ΠΝΟΥΤΕ ΓΑΡ † ΑΝ Μ-ΠΕΠΝΑ ΖΝ-ΟΥΨΙ** (neboť Bůh neudílí svého Ducha omezeně)⁵ Otec miluje Syna a všecku moc dal do jeho rukou. (Jn 3,27-35)

² Můj výběr ohniska: *takto (as follows)*.

³ Můj výběr ohniska: *skutečně blázníte (really crazy)*

⁴ Můj výběr ohniska: *nejistý, snad o pozemských věcech nebo mluví (from the earth or speaks)*

⁵ Můj výběr ohniska: *omezeně (in a limited way)*

iv. Přišli lidé z domu představeného synagógy a řekli: Tvá dcera zemřela. Ale Ježíš řekl: „Neboj se, jen věř!“ Když přišli do domu představeného synagógy, spatřili velký rozruch, pláč a kvílení. Vešel dovnitř a řekl jim: „Proč ten rozruch a pláč? $\bar{\mu}\pi\bar{\tau}\text{-}\mu\omicron\upsilon\gamma$. $\alpha\lambda\lambda\alpha \epsilon\varsigma\text{-}\bar{\nu}\iota\kappa\omicron\tau\bar{\kappa}$ (Ona neumřela, ale spí.)⁶“ Oni se mu posmívali. On však ji vzal za ruku a řekl: „Talitha kum.“ Tu děvče hned vstalo a chodilo. (Mk 5,35-42)

v. Od Kaifáše vedli Ježíše do místodržitelského paláce. Pilát k nim vyšel, Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ Ježíš odpověděl: $\epsilon\kappa\text{-}\chi\omega \bar{\mu}\text{-}\pi\alpha\bar{\iota} \zeta\alpha\rho\text{-}\kappa \mu\alpha\gamma\alpha\alpha\text{-}\kappa$ (Říkáš to sám od sebe),⁷ nebo ti to o mně řekli jiní? Pilát odpověděl: „Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali.“ Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa.“ (Jn 18,28-30)

Co se týče tvaru jsou fokalizující konvertory identické s konvertory cirkumstanciálu/relativu ($\epsilon\rho\epsilon\text{-}$, $\epsilon\text{=}$, $\epsilon\text{-}$, $\bar{\nu}\tau\text{-}$, $\epsilon\bar{\nu}\tau\text{-}$, $\epsilon\tau\epsilon\text{-}$) a toto je možný zdroj záměny. Protože však je fokalizující konverze svou definicí úplnou větou, lze ji odlišit od cirkumstanciálu a relativu (které nejsou úplnou větou).⁸ Fokalizace je relativně zřídka ve srovnání s cirkumstanciálem a relativem.

Negace.

Existují dvě formy negace v závislosti na tom, která část [věty] se neguje a které koptština pečlivě rozlišuje. Forma (i) je běžnější.

- i. Nebylo to následujícím způsobem | kterým zjevil sebe sama.
- ii. Bylo to následujícím způsobem | kterým nezjevil sebe sama.

- i. Není to Boží slovo | které on říká.

⁶ Můj výběr ohniska: *spí*.

⁷ Můj výběr ohniska: *sám od sebe (as your own opinion)*

⁸ Existuje cirkumstanciální konverze fokalizující konverze, a vyskytuje se málo...

ii. Je to Boží slovo | které on neříká.

V koptštině forma (i) se vyjadřuje negací, jaká je uvedena výše v této lekci. Forma (ii) se vyjadřuje prefigováním větného konvertoru **ετε-** k už negovanému základnímu větnému vzoru. Tak

(i) **ⲛⲧ-ⲁϥ-ⲟϥⲟⲛⲁ-ⲓ̅ ⲁⲛ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲧⲉⲓⲁⲉ**

Nebylo to následujícím způsobem, kterým zjevil sebe sama.

(ii) **ετε-ⲛⲡⲓ̅-ⲟϥⲟⲛⲁ-ⲓ̅ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲧⲉⲓⲁⲉ**

Bylo to následujícím způsobem, kterým nezjevil sebe sama.

(i) **εϥ-ⲁⲱ ⲁⲛ ⲛ̅-ⲛ̅ⲱⲁⲁⲉ ⲛ̅-ⲡⲛⲟϥⲧⲉ** nebo **ⲛ-εϥ-ⲁⲱ ⲁⲛ ⲛ̅-ⲛ̅ⲱⲁⲁⲉ ⲛ̅-ⲡⲛⲟϥⲧⲉ**

Není to Boží slovo, které on říká.

(ii) **ετε-ⲛ̅-ϥ-ⲁⲱ ⲁⲛ ⲛ̅-ⲛ̅ⲱⲁⲁⲉ ⲛ̅-ⲡⲛⲟϥⲧⲉ**

Je to Boží slovo, které on neříká.

Cvičení

Možný význam (možné významy) jakékoliv fokalizující konverze může být odhalen pouze čtením textu, který jej obklopuje, abychom porozuměli celkovému sledu myšlenek. V těchto překladových cvičeních je každý příklad opatřen dostatečným kontextem, aby umožnil učinit „rozhodnutí čtenáře“ ohledně toho, kde je třeba položit ohnisko ve fokalizující konverzi.

A.

1. Já [Jan Křtitel] vás křtím vodou. **ⲛⲧⲟϥ ⲁⲉ ⲉϥ-ⲛⲁ-ⲃⲁⲡⲧⲓⲁⲉ ⲛ̅ⲙⲱ-ⲧ̅ⲛ̅ ⲁ̅ⲛ̅-ⲟϥⲡ̅ⲛⲁ
εϥ-ⲟϥⲁⲁⲃ.** Mk 1,8

2. A on [démon/zlý duch] zakřičel: Co je ti do nás Ježíši Nazaretský? $\bar{\nu}\tau\text{-}\alpha\kappa\text{-}\epsilon\iota\ \epsilon\text{-}\emptyset\tau\alpha\kappa\omicron\text{-}\nu$. Mk 1,24
3. Pojd'me jinam, do sousedních vesnic, abych mohl hlásat také jim. $\bar{\nu}\tau\text{-}\alpha\iota\text{-}\epsilon\iota\ \gamma\alpha\rho\ \epsilon\upsilon\omicron\lambda\ \epsilon\text{-}\pi\epsilon\iota\zeta\omega\upsilon\upsilon$. Mk 1,38
4. Řekl chromému: Vstaň. $\epsilon\iota\text{-}\chi\epsilon\rho\omicron\text{-}\kappa$.⁹ Vezmi své lůžko a jdi domů. Mk 2,10-11
5. Ti, kteří jsou zdraví, nepotřebují lékaře, nýbrž ti, kteří jsou nemocní. $\bar{\nu}\tau\text{-}\alpha\iota\text{-}\epsilon\iota\ \alpha\lambda\lambda\ \epsilon\text{-}\tau\epsilon\zeta\eta\bar{\nu}\text{-}\bar{\nu}\delta\iota\kappa\alpha\iota\omicron\varsigma\ \alpha\lambda\lambda\alpha\ \bar{\nu}\rho\epsilon\sigma\text{-}\bar{\rho}\text{-}\nu\omicron\upsilon\epsilon$. Mk 2,17
6. Nikdo nedává nové víno do starých nádob, aby víno nerozbilo nádoby a víno by se vylilo i nádoby by se rozbili. $\alpha\lambda\lambda\alpha\ \epsilon\text{-}\omega\alpha\gamma\text{-}\nu\epsilon\chi\text{-}\emptyset\eta\rho\bar{\nu}\text{-}\bar{\nu}\text{-}\nu\bar{\rho}\rho\epsilon\ \epsilon\text{-}\emptyset\zeta\omega\tau\text{-}\bar{\nu}\text{-}\nu\bar{\rho}\rho\epsilon$. Mk 2,22
7. Jednou v sobotu procházel obilím a jeho učedníci začali cestou mnout zrní z klasů. Farizeové mu řekli: Jak to, že dělají v sobotu, co se nesmí! Odpověděl jim: Nikdy jste nečetli, co udělal David, když měl hlad a neměl co jíst, on i ti, kdo byli s ním? Jak za velekněze Abiataru vešel do domu Božího a jedl posvátné chleby, které nesmí jíst nikdo kromě kněží, a dal i těm, kdo ho provázeli? A řekl jim: $\pi\sigma\alpha\upsilon\upsilon\alpha\tau\omicron\upsilon\bar{\nu}\ \bar{\nu}\tau\alpha\sigma\omega\pi\epsilon\ \epsilon\tau\upsilon\epsilon\pi\rho\omega\mu\epsilon\ \lambda\gamma\omega\ \bar{\nu}\tau\alpha\pi\rho\omega\mu\epsilon\ \omega\omega\pi\epsilon\ \alpha\lambda\ \epsilon\tau\upsilon\epsilon\pi\sigma\alpha\upsilon\upsilon\alpha\tau\omicron\upsilon\bar{\nu}$. Mk 2,23-27
8. Vešel do domu a opět se shromáždil zástup, takže nemohli ani chleba pojíst. Když to uslyšeli jeho příbuzní, přišli, aby se ho zmocnili; říkali totiž, že se pomátl. Zákoníci, kteří přišli z Jeruzaléma, říkali: $\epsilon\rho\epsilon\upsilon\epsilon\lambda\zeta\epsilon\upsilon\gamma\lambda\text{-}\bar{\nu}\bar{\mu}\mu\alpha\sigma\ \lambda\gamma\omega\ \zeta\eta\bar{\mu}\pi\alpha\rho\zeta\omega\bar{\nu}\text{-}\bar{\nu}\bar{\nu}\delta\alpha\iota\mu\omicron\bar{\nu}\iota\omicron\bar{\nu}\ \epsilon\sigma\tau\iota\ \epsilon\chi\lambda\alpha\iota\mu\omicron\bar{\nu}\iota\omicron\bar{\nu}\ \epsilon\upsilon\omicron\lambda$ ¹⁴. Mk 3,20-22
9. Když přišla sobota, začal učit v synagoze. A zástup, když ho slyšeli, byli udiveni a říkali: $\bar{\nu}\tau\alpha\pi\alpha\iota\ \bar{\sigma}\bar{\nu}\text{-}\bar{\nu}\alpha\iota\ \tau\omega\bar{\nu}\ \lambda\gamma\omega\ \omicron\upsilon\gamma\ \tau\epsilon\ \tau\epsilon\iota\sigma\omicron\phi\iota\alpha\ \bar{\nu}\tau\alpha\upsilon\tau\alpha\alpha\varsigma\ \bar{\mu}\pi\alpha\iota$. Mk 6,2
10. Řekl jim: Prorok Izaiáš dobře o vás prorokoval, pokrytci, jak je psáno: Tento lid ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; $\epsilon\gamma\omicron\gamma\omega\psi\tau\ \delta\epsilon\ \bar{\nu}\mu\omicron\iota\ \epsilon\pi\chi\iota\bar{\nu}\chi\eta\text{-}\epsilon\upsilon\gamma\text{-}\tau\sigma\epsilon\omega\ \bar{\nu}\zeta\epsilon\bar{\nu}\sigma\upsilon\omicron\upsilon\gamma\epsilon\ \bar{\nu}\epsilon\bar{\nu}\tau\omicron\lambda\eta\ \bar{\nu}\rho\omega\mu\epsilon$. Mk 7,6-7

⁹ $\chi\epsilon\rho\omicron\text{-}\kappa = \chi\omega\ \epsilon\rho\omicron\text{-}\kappa$

¹⁰ $\eta\rho\bar{\nu}$ víno

¹¹ $\zeta\omega\tau$ nádoba (na víno) [wineskin]

¹² $\beta\epsilon\epsilon\lambda\zeta\epsilon\upsilon\gamma\lambda$ (osobné jméno) Beelzebul, tradiční jméno zlého démona

¹³ $\lambda\rho\zeta\omega\bar{\nu}$ vůdce

¹⁴ $\nu\omicron\gamma\chi\epsilon\ \epsilon\upsilon\omicron\lambda$ vyhánět (prostřednictvím exorcizmu)

¹⁵ $\bar{\sigma}\iota\bar{\nu}\epsilon$ najít, objevit

¹⁶ $\epsilon\pi\chi\iota\bar{\nu}\chi\eta$ márně, nadarmo

11. Řekl jim: Tak i vy jste nechápaví? Nerozumíte, že nic, co zvenčí vchází do člověka, nemůže ho znesvětit, poněvadž **ΝΕΦΒΗΚ ΑΝ ΕΞΟΥΝ ΕΠΙΤ¹⁷ ΑΛΛΑ ΕΞΡΑΙ ΕΘΗ**. Mk 7,18-19
12. [zázrak uzdravení] Přivedli k němu slepce a prosili jej, aby se ho dotkl. I vzal toho slepého za ruku a vyvedl ho z vesnice; potřel mu slinou oči, vložil na něho ruce a ptal se ho: **ΕΚΝΑΥ ΕΟΥ**. Mk 8,22-23
13. Řekl jim: Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, **ΕΦΝΑΣΟΡΜΕΣ¹⁸**; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, **ΕΦΝΑΤΟΥΧΟΣ¹⁹**.
14. Řekl jim: Co chcete, abych vám učinil? Odpověděli mu: Dej nám, abychom měli místo jeden po tvé pravici a druhý po levici v tvé slávě. Ale Ježíš jim řekl: Nevíte **ΕΤΕΤΝΑΙΤΕΙ ΝΟΥ**. Mk 10,36-38
15. Řekl jim: Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, **ΕΦΝΑΔΙΑΚΟΝΕΙ²⁰ ΝΗΤΝ**. A kdo chce být mezi vámi první, **ΕΦΝΑΡΨΜΖΑΛ ΝΗΤΝ ΤΗΡΤΝ**. Mk 10,42-44
16. Dostal hlad. Spatřil z dálky fíkovník, který měl listí, a šel se podívat, zda na něm něco nalezne. Když k němu přišel, nenalezl nic, než listí, neboť nebyl čas fíků. I řekl mu: Ať z tebe již na věky nikdo nejí ovoce! ... Ráno, když šli kolem, uviděli ten fíkovník uschlý od kořenů. Petr se rozpomenul a řekl: Mistře, pohleď, fíkovník, který jsi proklel, **ΝΤΑΣΨΟΟΥΕ²¹**. Ježíš jim odpověděl: Mějte víru v Boha! Mk 11,13-22
17. Poslali k němu některé z farizeů a herodiánů, aby ho chytili za slovo. Ti šli a řekli: Mistře, víme, že jsi pravdivý a že se na nikoho neohlížíš; ty přece nebereš ohled na postavení člověka, **ΑΛΛΑ ΖΝΟΥΜΕ ΕΚΤΣΩ ΝΤΕΖΗ ΜΠΠΟΥΤΕ**. Je dovoleno dávat daň císaři, nebo ne? Máme dávat, nebo nemáme? Mk 12,13-14
18. Ona olej vylila na jeho hlavu. Někteří se hněvali: Nač ta ztráta oleje? Mohl se prodat za víc než tři sta denárů a ty se mohly dát chudým. A osopili se na ni. Ježíš však řekl: Nechte ji! Proč ji trápíte? Vykonala na mě dobrý skutek. Vždyť chudé máte stále

¹⁷ ΠΖΗΤ ... ΘΗ (ΤΖΗ) srdce ... břicho

¹⁸ ΣΩΨΪ stratit

¹⁹ ΤΟΥΧΟ zachránit

²⁰ ΔΙΑΚΟΝΕΙ Ν-/ΝΑ= sloužit

²¹ ΨΟΟΥΕ vyschnout

kolem sebe, a kdykoli chcete, **εΤΕΤ̄Ν̄ΕΨ²² ῥ̄ΠΕΤΝΑΝΟΥΨ ΝΑΥ ΝΟΥΘΕΙΨ ΝΙΜ. ΑΝΟΚ ΔΕ ΝΕΙΝΑ ΘΩ ΑΝ Ν̄ΜΗΤ̄Ν̄ ΝΟΥΘΕΙΨ ΝΙΜ.** Mk 14,3-7

19. Přišli na místo zvané Getsemane. Ježíš řekl svým učedníkům: Počkejte tu, než se pomodlím. Pak vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana. ... Padl na zem a modlil se... Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš. Přišel k učedníkům a zastihl je v spánku. Řekl Petrovi: Šimone, **ΕΚ̄Ν̄ΚΟΤΚ²³?** Nedokázal jsi jedinou hodinu bdít?

20. Brzy ráno prvního dne po sobotě, sotva vyšlo slunce, šly k hrobu.... Vstoupily do hrobu a uviděly mládence, který seděl po pravé straně a měl na sobě bílé roucho; i zděsily se. Řekl jim: Neděste se! **εΤΕΤ̄Ν̄ΚΩΤΕ Ν̄ΣΑ²⁴ Ἰ̄Σ ΠΝΑΖΑΡΗΝΟΣ ΠΕΝΤΑΥΣΤΑΥΡΟΥ Ἰ̄ΜΟΨ. ΑΨΤΩΟΥΝΨ²⁵. Ν̄ΨΖ̄Μ̄ΠΕΙΜΑ ΑΝ.** Mk 16,2-6

21. Někdo třeba věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen rostlinnou stravu. Ten, kdo jí všechno, nechť nezlehčuje toho, kdo nejí, a kdo nejí, nechť neodsuzuje toho, kdo jí; ... Každý nechť má jistotu svého přesvědčení. Kdo zachovává [**ΜΕΕΥΕ** (whoever is mindful)] určité dny, **εΨΜΕΕΥΕ Ἰ̄ΠΧΟΕΙΣ. ΑΨΩ ΠΕΤΟΥΨΜ ΕΨΟΥΨΜ Ἰ̄ΠΧΟΕΙΣ ... ΑΨΩ ΠΕΤΕἸΨΟΥΨΜ ΑΝ ΕΤΕἸΨΟΥΨΜ ΑΝ Ἰ̄ΠΧΟΕΙΣ.** Řim 14,2-6

²² **εΨ**- nebo **Ψ**- být schopen, moci

²³ **ΝΚΟΤΚ** spát

²⁴ **ΚΩΤΕ Ν̄ΣΑ** hledat

²⁵ **ΤΟΥΨΝ** postavit (cause to arise)